

Begrundelse

Som nævnt i punkt 3.3.3.5 har CØEL et berettiget ønske om at få gang i deres landbrugsproduktion igen uden at skulle holde igen med kvoter.

Afstemmingsresultat

For: 30, imod: 67, hverken for eller imod: 22.

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om følgeret til fordel for ophavsmanden til et originalkunstværk«⁽¹⁾

(97/C 75/03)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 3. juni 1996 under henvisning til EF-traktatens artikel 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til ØSU's Sektion for Industri, Handel, Håndværk og Tjenesteydelser, som udpegede Joël Decaillon til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 4. december 1996.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 341. plenarforsamling af 18. og 19. december 1996, mødet den 18. december 1996, med 65 stemmer for, 23 imod og 19 hverken for eller imod følgende udtalelse.

1. Formålet med det foreslåede direktiv

1.1. Formålet med det foreslåede direktiv er at harmonisere medlemsstaternes følgeretslovgivning, idet følgeretten udstrækkes til alle EU-lande, og der fastsættes en række ensartede regler for dens anvendelse.

1.2. Følgeretten defineres som ophavsmandens ret (og i 70 år efter hans død arvingernes ret) til at modtage en procentdel af prisen på et værk, når dette videresælges på en offentlig auktion eller via en »professionel sælger«.

1.3. Følgeretten er en integrerende del af ophavsretten og anerkendes som sådan af Bernerkonventionen til værn for litterære og kunstneriske værker (artikel 14 ter). Formålet er at sikre, at kunstneren får del i fortjenesten ved videresalg af det værk, han har frembragt. Følgeret er således en ret til vederlag.

1.4. Bernerkonventionen giver signatarlandene et bredt spillerum, hvad angår anerkendelse af og regler for følgeretten. Inden for EU anerkender 11 af de

15 medlemslande principielt følgeretten, og 8 medlemslande anvender allerede en sådan ret i praksis. I de lande, hvor følgeretten findes, er der store forskelle i dens anvendelse.

1.5. Disse lovgivningsmæssige forskelle inden for EU er kilde til konkurrenceforvridninger, som står i vejen for et velfungerende europæisk marked for nutidig og moderne kunst. Forvridningerne inden for EU virker ofte til fordel for de store auktionsfirmaer, som placerer handelen med europæiske værker i de lande, der ikke anerkender følgeretten.

1.6. Søgningen mod lande, der endnu ikke anvender følgeretten, er særlig tydelig i forbindelse med salg af dyre kunstværker, hvor der kan opnås betragtelige besparelser på bekostning af ophavsmanden.

1.7. EF-Domstolens dom fra 1993 i Phil Collins-sagen, der bekræfter forbuddet mod forskelsbehandling af EU-borgere på grundlag af nationalitet, øger behovet for en harmonisering. I de lande, der anerkender følgeretten, skal den fremover gælde for alle EU-statsborgere, uanset nationalitet. Det indebærer, at kunstnerne behandles forskelligt alt efter, om deres værker afsættes i et land, der anvender følgeretten, eller i et land, der ikke anerkender denne ret.

(1) EFT nr. C 178 af 21. 6. 1996, s. 16.

1.8. En britisk ophavsmand til et kunstværk, f.eks. David Hockney, har således krav på følgeretsvederlag, når hans malerier sælges i Paris, hvorimod den franske maler Henri Matisse's værker ikke har krav på noget vederlag, når dennes værker sælges i London.

2. Generelle bemærkninger

2.1. ØSU bifalder direktivforslagets bestemmelser, der vil bidrage til at fjerne konkurrenceforvridninger på det indre marked og sikre ligebehandling og dermed tilvejebringe grundlaget for en harmoniseret lovgivningsramme, der fremmer et velfungerende EU-marked for nutidig og moderne kunst.

2.2. ØSU kan kun dele Kommissionens ønske om at sikre alle ophavsmænd et ensartet, højt beskyttelsesniveau, og dette ønske imødekommes i og med, at følgeretten udvides til at gælde i hele EU.

2.3. Med følgeretten sikrer man alle ophavsmænd en indtægt og en samfundsmæssig anerkendelse af den værdi, deres værker har, hvilket er særligt vigtigt for unge kunstnere, der står i begyndelsen af deres karriere. Følgeretten fremmer således den kunstneriske produktion.

2.4. Følgerettens harmonisering på EU-plan er et første skridt i retning af en generel anvendelse af denne ret i EØS-landene, landene i Central- og Østeuropa, de baltiske lande og de uafhængige stater i det tidligere Sovjetunionen, som er knyttet til EU via associeringsaftaler eller partnerskabs- og samarbejdsaftaler.

3. Særlige bemærkninger

3.1. Artikel 1 — Følgerettens genstand

3.1.1. I henhold til det foreslåede direktiv skal følgeretten finde anvendelse ved ethvert salg af beskyttede værker (med undtagelse af ophavsmandens første afhændelse af værket og salg foretaget af privatpersoner).

3.1.2. I denne bestemmelse tages der ikke højde for de særlige forhold, der gælder for kunstgallerier, som i flere medlemsstater er underlagt meget specifikke regler. ØSU ønsker det overladt til medlemsstaterne at fastsætte vilkårene for følgerettens anvendelse alt efter de ordninger, der allerede findes i kraft af brancheaftaler, idet disse ordninger dog ikke må forringe kunstnerens beskyttelse.

3.2. Artikel 2 — Kunstværker, der er omfattet af følgeretten

3.2.1. I denne artikel opregnes de forskellige kategorier af kunstværker, der er omfattet af følgeretten.

3.2.2. Kommissionen bedes mærke sig, at der fra land til land er visse forskelle på det antal eksemplarer af et kunstværk, der kutymemæssigt betragtes som originalkunstværker.

3.3. Artikel 4 — Vederlagssats og opkrævning

3.3.1. I direktivforslaget opereres der med en degressiv sats afhængig af salgsprisen (4 % for beløb mellem 1 000 og 50 000 ecu, 3 % for beløb mellem 50 000 og 250 000 ecu og 2 % for beløb over 250 000 ecu) for at begrænse risikoen for, at salgstransaktioner flyttes til tredjelande.

3.3.2. Der er intet at indvende mod denne bestemmelse, men den fritager ikke Kommissionen fra at bestræbe sig til det yderste for at opnå en generel anvendelse af følgeretten på verdensplan via de relevante internationale gremier og multilaterale eller bilaterale forhandlinger med tredjelande. Dette vil være ikke alene i ophavsmændenes, men også i kunsthandlernes interesse.

3.4. Artikel 6 — De af følgeretten beskyttede personer

3.4.1. I henhold til denne artikel betales følgeretsvederlaget til ophavsmanden og efter dennes død til retssuccessorerne. Medlemslandene kan indføre en kollektiv forvaltning af følgeretten.

3.4.2. ØSU mener, at den kollektive forvaltning af følgeretten vil være den mest egnede løsning af hensyn til ophavsmændene, og denne løsning anvendes i øvrigt allerede nu i flere EU-lande.

3.5. Artikel 7 — Beskyttelse af personer fra tredjelande

3.5.1. Det glæder ØSU, at gensidighedsprincippet skal anvendes over for tredjelande, hvormed følgeretten tilkommer ophavsmænd, der er statsborgere i tredjelande, som indrømmer EU-ophavsmænd samme rettilighed.

3.6. Artikel 9 — Ret til at indhente oplysninger

3.6.1. Denne artikel giver ophavsmanden eller dennes befuldmægtigede ret til at afkræve sælgeren de nødvendige oplysninger i forbindelse med salg af kunstværker.

3.6.2. En sådan kontrolprocedure synes fuldt ud berettiget for at sikre en effektiv anvendelse af følgeretten. Efter ØSU's mening bør der dog træffes passende foranstaltninger vedrørende informationsindsamlingen, så denne bliver effektiv, uden at de adspurgte generes i deres arbejde. ØSU understreger den positive rolle, som kunstnersammenslutninger kan spille i forbindelse med informationsindsamlingen.

3.7. Artikel 10 — Revision

3.7.1. ØSU finder det positivt, at Kommissionen senest den 1. januar 2004 og efterfølgende hvert femte år skal forelægge Europa-Parlamentet, Rådet og Det Økonomiske og Sociale Udvalg en rapport om direktivets anvendelse og om fornødent fremsætte forslag om beløbsgrænsernes og vederlagssatsernes tilpasning til udviklingen inden for branchen.

Bruxelles, den 18. december 1996.

Tom JENKINS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg

BILAG

til Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse

Forkastet modudtalelse

Følgende modudtalelse blev forkastet under forhandlingerne, men opnåede mindst en fjerdedel af de afgivne stemmer:

1. Punkt 2 — Generelle bemærkninger

Hele punkt 2 erstattes med følgende:

»2.1. ØSU støtter målet om at opmuntre unge kunstnere og sikre kunstnerne et rimeligt vederlag for deres arbejde. Det er imidlertid ØSU's opfattelse, at forslaget ikke opfylder disse målsætninger, og at det ligefrem vil være til skade, ikke mindst fordi en endnu større del af gensalgsaktiviteterne vil blive flyttet til auktioner uden for EU. ØSU ønsker at underbygge dette med følgende:

2.1.1. Bernerkonventionen indeholder intet krav om følgeret. I fire medlemsstater findes der ingen følgeret. Andre fire medlemsstater har ganske vist indført følgeretten, men ikke været i stand til at gennemføre den i praksis. Mindst en medlemsstat giver kunstneren mulighed for at give afkald på følgeretten. De organisationer, der forvalter følgeretten, er ikke altid særlig levedygtige. Samtlige medlemsstater, der har en følgeret, har indført begrænsninger.

2.1.2. En international aftale er påkrævet. Uden for EU findes følgeretten ikke. På et hvilket som helst kunstmarked vil indførelsen af en sådan ret virke som en yderligere omkostning ved auktionssalg og vil sandsynligvis indebære, at salgsaktiviteterne flyttes til centre uden for EU — især New York og Genève. Salget af kunstgenstande på auktioner er faktisk faldet i de EU-lande, der har anvendt følgeretten.

2.1.3. Følgeretten giver — som Kommissionen selv medgiver — ikke nogen fordele for unge kunstnere og er primært til fordel for kunstnere, der sælger med fortjeneste, og for kunstneres arvinger. Et stort antal grafiske og plastiske kunstnere har nægtet at udøve deres ret. Retten er diskriminatorisk, idet vederlaget afhænger helt af, hvor mange gange et kunstværk sælges.

2.1.4. Der er en række lovmæssige begrænsninger på rettighedernes anvendelsesområde. Det vil således ikke omfatte:

- private sælgere,
- visse kategorier som arkitektur og møbeldesign.

2.2. ØSU opfordrer Kommissionen til at fremsætte et revideret forslag på grundlag af ovenstående kommentarer, som ikke er afhængigt af, hvor mange gange et kunstværk sælges, og som ikke underminerer auktionshuse og gallerier i forhold til deres internationale konkurrenter. Kommissionens forslag må gøres betinget af en aftale, som kan håndhæves på verdensplan.«

2. Punkt 3 — Særlige bemærkninger

Følgende tilføjes i begyndelsen af punktet:

»Hvis følgeretten alligevel søges indført, bør der tages højde for følgende bemærkninger:«.

Afstemmingsresultat

For: 37, imod: 55, hverken for eller imod: 13.

Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om »Kommissionens forslag til Rådets forordning (EF) om ændring af forordning (EF) nr. 2075/92 om den fælles markedsordning for råtabak«

(97/C 75/04)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 17. oktober 1996 under henvisning til EF-traktatens artikel 43 og 198 at anmode om Det Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg besluttede at overdrage det forberedende arbejde til Rudolf Strasser som hovedordfører.

Det Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 341. plenarforsamling af 18. og 19. december 1996, mødet den 19. december 1996, med 75 stemmer for, 16 imod og 22 hverken for eller imod, følgende udtalelse.

1. Indledning

1.1. Ifølge artikel 3, stk. 2, i forordning (EØF) nr. 2075/92 ydes der et tillægsbeløb for flue cured og dark air cured tobak, der er dyrket i Belgien, Tyskland og Frankrig. Dette tillægsbeløb blev fastlagt som et supplement til normalpræmien ved reformen af den fælles markedsordning for tobak for at forhindre en for kraftig indkomstnedgang i de nordlige dyrkningsområder som følge af interventionsprisens bortfald. Desuden skulle produktionen af kvalitetstobak dermed heller ikke blive bragt i fare.

1.2. Produktionsbetingelserne for tobak i Østrig svarer især til produktionsbetingelserne i Tyskland. De dyrkede arealer er dog i gennemsnit mindre (ca. 1 ha pr. bedrift). Den samlede tobaksproduktion i Østrig er ganske vist ikke videre stor, men er dog fortsat af forholdsmæssig stor betydning for de regioner, hvor den foregår.

1.3. Efter Østrigs tiltrædelse af EU er gennemsnitsindkomsterne inden for tobaksproduktionen gået kraftigt ned (uden tillægspræmie: -45 %, med tillægspræmie: -30 %). I modsætning til andre produktionsområder ydes der ikke degressive udligningsgodtgørelser. Uden det tillægsbeløb, der ydes i de nordlige dyrkningsområder, ville tobaksproduktionen i Østrig under ingen omstændigheder være rentabel og måtte opgives af landmændene, som ikke ville have andre erhvervs- eller indkomstmuligheder i deres region.

1.4. Konsekvenserne for EF-budgettet — knap 0,4 mio. XEU årligt — er af ringe betydning.

2. Bemærkninger

2.1. ØSU godkender Kommissionens forslag om at yde Østrig samme tillægsbeløb som det, der ydes for tobak dyrket i Tyskland, da produktionsbetingelserne for sådan tobak i Østrig svarer til produktionsbetingelserne i Tyskland.

Bruxelles, den 19. december 1996.

Tom JENKINS

Formand for

Det Økonomiske og Sociale Udvalg
